

Algebra I 3. praktikumi vastused ja näpunäited:
vektorruumid ja lineaarne sõltuvus

1. Vektorruumid on d) ja e).
2. On küll vektorruum.
3. Ei ole vektorruum. Näpunäide: vaadelda vektorit $(1+1)(1, \dots, 1)$.
4. Vektorruumid on
  - b), mille baasiks on matriksid E^{ij} , kus $E_{ij}^{ij} = 1$ ja $E_{kl}^{ij} = 0$, kui $k \neq i$ või $l \neq j$;
  - c), baasiks on $\begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 0 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} i & 0 \\ 0 & 0 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 0 & 1 \\ 0 & 0 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 0 & i \\ 0 & 0 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 0 & 0 \\ 1 & 0 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 0 & 0 \\ i & 0 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 0 & 0 \\ 0 & i \end{pmatrix}$;
  - e), mille baas on $\begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}$ ja $\begin{pmatrix} 0 & 1 \\ -1 & 0 \end{pmatrix}$ .Juhul a) ei ole liitmine üldse defineeritud, juhul d) annab tulemuseks sobimatuid matrikseid.
5. Vektorruumid on a), c), d) ii)-iv) ja e). b) ja d) i) ei ole liitmise suhtes kinnised.
6. Parajasti siis, kui $a = 0$ või $\alpha = 0$.
8. Väärtuste 0 ja $\pm\sqrt{2}$ korral.
9. Väide kehtib.
10. Juhul, kui $\lambda \neq \pm 1$.
11. Vajaliku mittetriviaalse lineaarkombinatsiooni kordajad: a) $(-5, 4, 1)$; b) $(3, 3, 0, -1, 0)$.
13. Lineaarselt sõltumatud on süsteemid a), c), d), f), g) ja h).
Mittetriviaalsete lineaarkombinatsioonide kordajad: b) $(4, -3)$; e) $(1, -1, -1)$.
Tüüpiline viis sõltumatust näidata on võtta ette lineaarkombinatsioonina saadud funktsioon $\sum_{i=1}^n k_i f_i$, leida selle väärtused n hästi valitud punktis ja lahendada saadud LVS k_i suhtes. Selle LVS matriks on alati $\begin{pmatrix} f_1(x_1) & \dots & f_n(x_1) \\ \dots & \dots & \dots \\ f_1(x_n) & \dots & f_n(x_n) \end{pmatrix}$. Kui punktid on hästi valitud, siis on tegu Crameri peajuhuga ja süsteemil on vaid null-lahend.
14. Ei ole. Näpunäide: minimaalne nullist erinev alamruum on kujul $\{rx \mid r \in \mathbb{R}\}$, kus $x \neq 0$ on mingi vektor.

15. Olgu $a_1 = (1, 1, 1, 1)$, $a_2 = (0, 1, 1, 1)$, $a_3 = (0, 0, 1, 1)$, $a_4 = (3, 2, 1, 0)$, $a_5 = (1, 0, 0, 0)$. Vektorruumi $\mathbb{R}^4$:

a) baas on näiteks a_1, a_2, a_3, a_4 ;

b) lineaarselt sõltumatu süsteem, mis ei ole baas: a_1, a_2, a_3 ;

c) moodustajate süsteem, mis ei ole baas: a_1, a_2, a_3, a_4, a_5 ;

d) süsteem, mis ei ole moodustajate süsteem ega lineaarselt sõltumatu: a_1, a_2, a_5 .

16. Alamruumid on

b) mõõtmega 2, baasiks $\begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}$ ja $\begin{pmatrix} 0 & 1 \\ -1 & 0 \end{pmatrix}$;

c) mõõtmega $\frac{n(n-1)}{2}$, baasiks maatriksid

$$\begin{pmatrix} 0 & 1 & 0 & \dots & 0 \\ -1 & 0 & 0 & \dots & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 0 & 0 & 1 & \dots & 0 \\ 0 & 0 & 0 & \dots & 0 \\ -1 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 & \dots & 0 \\ 0 & 0 & 1 & \dots & 0 \\ 0 & -1 & 0 & 0 & 0 \\ \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \end{pmatrix} \text{ jne;}$$

d) mõõtmega 3 ja baasiks f_1, f_2, f_3 , kui eeldada, et küsimus on $\text{span}(f_1, f_2, f_3)$ kohta;

e) mõõtmega 2 ja baasiga 1, $\sin^2 x$;

f) mõõtmega 3 ja baasiga 1, $\sin^2 x, \sin 2x$.

17.

1. d) mõõde on 1, baas on 1;

e) mõõde on 2, baas on 1, i ;

2. mõõde on $|X|$, baasiks on üheelemendilised alamhulgad;

5. a) mõõde on lõpmatu ja baas konstrueerimatu;

c) mõõde on $n + 1$ ja baas on $1, x, x^2, \dots, x^n$;

d) ii) mõõde on n ja baas on $x, x^2, \dots, x^n$;

d) iii) mõõde on $n - 1$ ja baas on $x - 3, x^2 + x - 6, x^3 + x^2 + x - 9, \dots, x^n + \dots + x^2 + x - 3n$;

d) iv) mõõde on $n - 1$, baas on $x - \frac{\sum_{i=1}^k i}{k}, x^2 + x - \frac{\sum_{i=1}^k i + \sum_{i=1}^k i^2}{k}, \dots,$

$x^n + \dots + x^2 + x - \frac{\sum_{j=1}^n \sum_{i=1}^k i^n}{k}$;

e) mõõde on $n + 1$ ja baas on $x_1, \dots, x_n, 1$.

18. Lineaarkatte mõõde on 3 ja baas on a_1, a_3, a_5 .

19. Selle alamruumi mõõde on n .

20. Mõlemad süsteemid on sõltumatud, a koordinaadid on a) $(-4, -6, 13)$; b) $(1, 1, 1)$.

21. Koordinaadid on $(1, -2)$.

22. Antud "baas" ei ole lineaarselt sõltumatu.

23. Koordinaadid on $(10, 20, 15, 4)$.